

JÓK A LEGJOBBAK KÖZÜL

Sződi Sándor (IFKA - Iparfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft. minőség szakértő)

„1999 óta vezetem az SGS magyarországi tanúsítási tevékenységét. Büszke vagyok arra, hogy nem csak méretében, bevételében és partnerkörében, hanem képességeiben és jelentőségében is messze a legnagyobb magyarországi tanúsítóvá fejlődött, miközben tökéletesen tisztában vagyok vele és nem titkolom, hogy mindez kollegáim érdeme, akik területük legjobbjai. ”

Beszélgetés Kákonyi Andrással

- *A minőség szakma egyik ismert szereplője vagy. Szeretném, ha megismerhetnénk pályafutásod legjelentősebb állomásait!*
- Igazából túl sok állomása nem volt, de unalmassá így sem vált. A Budapesti Műszaki Egyetemen végeztem, ami kiváló hely arra, hogy gondolkodni megtanítsa az embert, ami talán a legfontosabb.

Az első munkahelyemen mérnökként dolgoztam. Az akkori Országos Mérésügyi Hivatalban országos etalon fenntartással, fejlesztéssel és leszármaztatással foglalkoztam. Szép és érdekes feladatok és fejlesztési lehetőségek voltak abban az időben, de persze más volt a tempó. Metrológiai szakértőként részt vettem néhány első laboratórium akkreditálási eljárásban is. Petik Feri hívott az SGS-hez aki akkor már ott dolgozott és a tanúsítási tevékenységet meghonosította Magyarországon. Nehezen váltottam, először még nemet mondtam. Ennek már 21 éve. A hőskorban auditorként nagyon sokat láttam és tapasztaltam. Aki bírja ezt a mozgalmas életmódot és megfelelő alázattal műveli, annak kis túlzással, minden más munka unalmas lesz ez után.

1999 óta vezetem az SGS magyarországi tanúsítási tevékenységét. Büszke vagyok arra, hogy nem csak méretében, bevételében és partnerkörében, hanem képességeiben és jelentőségében is messze a legnagyobb magyarországi tanúsítóvá fejlődött, miközben tökéletesen tisztában vagyok vele és nem titkolom, hogy mindez kollegáim érdeme, akik területük legjobbjai. Az én érdemem ebben annyi, hogy ezt látom, elismerem és nem elüldözöm a nálamnál valamely témában

okosabb embereket, hanem keresem, szükséges mértékig támogatom és igyekszem összefogni őket, kezdeményezem a fejlesztéseket. Hitem szerint ez egy vezető legfontosabb feladata és erénye. És persze tisztában vagyok vele, hogy távolról sem vagyunk tökéletesek, de meg van az igényünk és akaratumk a fejlődésre.

- *Mit jelent számodra a minőség? Mi a Te minőségfelfogásod?*
- Gondolom, nem szabványos definíciót vársz tőlem, hanem sajátot, akár kicsit szubjektívet. Ami nekem erről eszembe jut az a maximalizmus, szenvedélyes és folyamatos kutatása a legjobb megoldásoknak. Nevezhetjük akár egyfajta flow-nak is. Ez persze nem jelenti azt, hogy ne lehetne adottságokat figyelembe venni, de soha nem lehet felületes. A hozzá vezető út más és más, folyamatosan fejlődik, az eredmény viszont időtálló, érték és a maga természetességében működik. A felhasználóban kiváltja azt a bizonyos célként megfogalmazott elégedettséget.
- *Sokfelé hallani manapság a minőség presztizsének csökkenéséről. Munkád során nagyon sok emberrel találkozol. Te mit tapasztalsz?*
- Azt gondolom, hogy a minőség nem veszítette el jelentőségét. Mindig meg volt és most is meg van az emberekben a természetes igény a minőségre.
Ha a szakma presztizsének csökkenéséről beszélünk, az tagadhatatlan. Be kell vallani magunknak is, hogy túl gyorsan és sokszor tartalmilag meglehetősen sekélyesen fújta a széles értelemben vett minőség szakma azt a bizonyos lufit a ma is sokszor nosztalgiával emlegetett aranykorban. A cégeknek azonban fejlődniük kell, eredményeket akarnak és ha ez nem jön, akkor túllépnek a mégoly szépen hangzó elveken, prófétákon és más utakat keresnek. A lufi természetesen így kipukkant. Meggyőződésem, hogy az úgynevezett minőségügy és felső vezetők közötti sokat emlegetett távolságnak, meg nem értésnek is ez az oka.
Tapasztalatom szerint a felsővezetők többsége – természetesen a lehetőségek és az üzleti törvényszerűségek figyelembevételével – az általuk irányított szervezet hosszú távú sikerét a termékük vagy szolgáltatásuk partnereiket kielégítő minőségében látják. Ez jó hír és jó alap. Ha szigorú vagyok önmagunkkal szemben azt kell mondjam a többi a minőségügyet művelők dolga.
- *Elég gyakori beszédtema minőségszakemberek körében a tanúsító szervezetek közötti együttműködés, illetve annak hiánya. Látsz-e lehetőséget a pozitív elmozdulásra?*
- Igen, én is hallottam ezekről a felvetésekről. Kicsit zavarban vagyok, hogy pontosan miről is szólna egy ilyen együttműködés. A kérdésre legtöbbször a szakma színvonalának megóvása, az egységes tanúsítói színvonal, a követelmények illetve azok értelmezésének azonossága, a tanúsítványok értékének csereszabatosága szokott elhangzani. De miért kellene a tanúsítóknak egyformáknak lenniük? Versenytársak vagyunk, meg akarjuk különböztetni magunkat, más az üzletpolitikánk, más a megközelítésünk, máshol vannak a súlypontok, mások az értékeink. Ha nem így lenne, akkor lehetne egyetlen csúcstanúsító, esetleg hatóság (?)... Lehet, hogy egyszerűbb lenne a képlet, de biztos vagyok benne, hogy akkor a már most borítékolható súlyos hátulütőin vitáznánk.

Néhány hasonló értékrendet képviselő tanúsító vezetőjével alkalomszerűen szoktam beszélni. Tiszteljük egymás értékeit és érdekeit.

Természetesen egy szakmai minimum meghúzására szükség van. Erre hivatott az akkreditáció illetve ennek betartatása az akkreditálók felelőssége és lehetősége. Ami e formális lécc felett van vagy éppen nincs az az adott tanúsító üzletpolitikáján múlik. Ennek függvényében tudnak a tanúsítást igénylők partnert választani és mindezek révén alakul ki egy-egy tanúsító tanúsítványának piaci értéke, elfogadottsága.

Az eligazodás persze nem könnyű, minden tanúsító állítja magáról, hogy magas szakmai színvonalon mégis ügyfélbarát módon, gyakorlatiasan auditál, segítve a cégeket a fejlődésben, stb.. A szórás ennek ellenére meglehetősen nagy. Az időről időre felmerülő etikai problémákról most nem is beszélek.

Talán belátható, hogy vevői tudatosságra nagy szükség van ezen a területen is, mert ha belegondolunk nem kicsi a jelentősége egy magát vagy vezetési rendszerét kicsit is komolyan vevő cég számára. Szerencsére nem csak a tanúsítók marketing szövegei alapján kell eligazodnunk. Több mint húsz éves gyakorlata van már Magyarországon a tanúsításoknak, tízezer feletti cégnek és ennél is több szakembernek alakult már ki valamilyen tapasztalata konkrét tanúsítókról. Nem kell tehát homályban tapogatózni annak, aki most szeretne választani.

Tapasztalatom szerint azért a legtöbb cég pontosan tudja, hogy mely tanúsítóval akar együtt dolgozni, de sajnos nem kevés példa van a tudatosság vagy az átgondolás teljes hiányára.

Miért választ például valaki saját akkreditációval nem rendelkező tanúsítót, akinek tanúsítványa valójában annyit ér mintha magának nyomtatna egy tanúsítványt. Ez utóbbi biztosan sokkal olcsóbb és azonos értékű megoldás.

Azt sem tudom megérteni, amikor valaki hosszú évekre keres stratégiai partnert vezetési rendszere bemutatására, fejlesztésére, és a bekért ajánlatok egyetlen definiált értékelési szempontja az ár. Sokszor néhány százalék árkülönbségről beszélünk, tartalmában meglehetősen nagy különbséget mutató szolgáltatások között.

Ezzel együtt úgy gondolom a helyzet alapvetően nem olyan rossz ezen a téren mint sokszor feltételezzük.

- *Megkezdődtek az új ISO szabvány szerinti tanúsítások. Mi a véleményed az új szabványról?*
- Az új szabvány változásai egy jól megfigyelhető fejlődési iránynak logikus következményei. Bizonyos területeken (pl. dokumentáltság, vezetés szerepe) a változások egy a korábbi verzióban is fennálló lehetőséget erősítenek meg vagy lépnek tovább, ha úgy tetszik, kicsit provokatív módon próbálják nyomni az alkalmazókat ebbe az irányba. A szabvány által biztosított lehetőségek és az alkalmazók gyakorlata közt mindig van egy kisebb fáziskésés. Ilyen módon, egyébként helyesen, a szabvány nem korlátoz, hanem irányt mutat. A más területeken már régebben jól működő és egyébként természetes módon magától is sokszor működő kockázat alapú gondolkodás hangsúlyos megjelenését a szabványban szintén logikus és jelentős lépésnek tartom. Egyre komplexebbé váló világunkban lehetőséget ad, hogy egy logika mentén átgondoljuk és belátható mértékűre redukáljuk feladatainkat, prioritásokat lássunk, stb. Ez megközelítés illetve gondolkodás nemkülönben fontos az üzleti hatékonyság szempontjából, ami jótékony hatású lehet a minőség szakma és a felső vezetők közötti viszonyra is.

A magam részéről összességében jó iránynak tartom, még akkor is ha nagy valószínűséggel nem változik meg minden és egyszerre az alkalmazók oldalán, de elmozdulás lesz és ezt értékelünk, támogatnunk kell.

- *Hogyan viszonyult, illetve alkalmazkodott partneri körötök az ISO 9001:2015 szabványhoz?*

- Erről azt hiszem, hogy még nagyon korai beszélni. Tudom, hogy nagyon fontos, aktuális és érdekes téma. Ez érthető. Ráadásul a változásnak további szakma specifikus szabványokra lesz hatása. Több mint egy éve nem zajlik le úgy konferencia, hogy ne elemeznék az új szabvány aktuális tervezetének újdonságait, lehetséges értelmezését, következményeit. A konferenciaszervezők részéről megindul a versengés, hogy ki tud először igazi tapasztalatokról előadást szervezni, de legyünk kicsit kétkedők ha valaki ma azt állítja, hogy már érdemi gyakorlati tapasztalatokat tud összegezni, még akkor is ha már végzett egy vagy két ilyen auditot.

Az új szabványra átállás több-kevesebb kihívás elé állítja a szereplőket. Aki a 2008-as szabványt jól, előremutatóan és aktuálisan értelmezte és alkalmazta, az viszonylag kevés befektetéssel meg tud felelni az új szabványnak. Feltételezem a legelső átállók ebből a körből fognak kikerülni és nem lesz nagyobb nehézségük. Akiknek rendszere kicsit formálisabb, régebben aktualizált, annak ez most kiváló alkalom a folyamatai átgondolására és rendszere új szabványon alapuló újraértelmezésre. Adott esetben jelentős fejlesztés lehet egy ilyen átgondolás eredménye, ami új lendületet adhat a cégnek.

A tanácsadók készülnek a változáshoz kapcsolódó feladatokra és üzleti lehetőségekre. Nagy azonban a felelősségük, mert minden eddiginél jobban a cég valós adottságaiból kell kiindulniuk. Az új szabvány megközelítése alapján szerencsére már nincs piaci értéke egy cég nevére átfestett konzerv kézikönyvnek mint a tanácsadás kézzelfogható termékének, de rémálmom, hogy az egyik fő újdonság, a kockázat alapú gondolkodás követelményének kielégítésére már készülnek titkos műhelyekben komplett, vaskos konzerv kockázatmenedzsment rendszerek, amit a felkészülő cégek megkapnak mérettől, komplexitástól vagy tevékenységtől függetlenül...

Lehet, hogy elfogultság részemről, de a tanúsítók feladatát látom a legnehezebbnek, ha ténylegesen az új szabvány szellemének megfelelően, értelmesen és hatékonyan akarnak auditálni. Új szemléletre és kompetenciákra lesz szükségük, leginkább vezetési ismeretek területén, hogy jobban meg tudják érteni a cégek elképzeléseit. Az auditorok azon része, akik még a 2000-es szabvány auditálásánál is kicsit sarkosak, formálisak voltak, most teljesen elvesztik fogódzóikat, ami ezentúl még problémásabb lesz.

- *Miként tudsz naprakész maradni? Hogyan tartod karban ismereteidet?*

- Néha eszembe jut, hogy meglehetősen szerencsések vagyunk e téren az SGS-ben. Egy olyan szervezet része vagyunk, amelynek a világ minden országában van hasonló tevékenysége, globális fejlesztések, tudás és kapcsolatrendszer áll rendelkezésünkre, tréningek, találkozók, webinar-ok, írott anyagok formájában. Az ezt kiegészítő hazai piaci ismereteket, információkat konferenciákon, személyes kapcsolatok útján igyekszünk megszerezni.

- *Munkahelyeden és más cégeknél sok fiatal szakemberrel találkozol. Hogyan ítéled meg az utánpótlás felkészültségét?*
- A minőség szakma a kétezres évek közepéig élte első aranykorát Magyarországon. Utólag elmondhatjuk, hogy az akkori hihetetlen és néha megalapozatlan növekedésnek sok hátulütője volt, amelynek fájdalmas következményeit később kellett elkönyvelnünk. Lásd például az előbb emlegetett minőség presztízsének csökkenése vagy a felső vezetők és a minőségügy nem kielégítő viszonya. Az utóbbi bő tíz évben a visszaesés miatt inkább kivonultak szereplők a szakmából mint tudatos építkezés folyt volna. Vannak tehát nagy öregjeink, de ahol nem foglalkoztak, vagy nem volt lehetőség a folyamatos és arányos fiatalításra ott nagy gond van. Ez egy időzített bomba.
A fiatal kollegák semmivel nem rosszabbak mint mi voltunk annak idején, sőt. A tudásuk adott esetben más, jobban alkalmazkodik az előzőekben sokat emlegetett fejlődő vagy új utakhoz, vagy akár az elérhető technológiai lehetőségekhez. Hiba lenne a fiatalokon számon kérni a kieső generációk tapasztalatát.
- *Számtalan konferencián talákoztam már Veled résztvevőként és előadóként is. Mennyire tartod fontosnak az egymástól tanulást?*
- Fontosnak tartom. Sok inspirációt ad egy-egy ilyen alkalom és egyre több az olyan előadás ami valami gondolatot, új értelmezést sugároz és nem már ismert vagy szokásos megoldások összefoglalása.
- *Mi a hobbid? Hogyan jut rá időd? Mivel regenerálódsz?*
- Igyekszem teljes életet élni. A hosszú és kimerítő irodai napok, tárgyalások után az egyensúlyhoz leginkább mozgásra van szükségem. Több-kevesebb rendszerességgel futok. SGS-es kollegákkal, sőt partnerekkel már több ízben körbefutottuk a Balatont visszatérő Ultrabalaton résztvevőként. Túrázok is, de az igazi sportom, amit legjobban szeretek, az országúti kerékpározás.
Számos hobbi van. Például a bringáimat magam építem, fotózok és foglalkoztat a zene, az elektroakusztika. Egészen el tudok mélyülni egy-egy témában, és természetesen mindegyikben a számomra elérhető legmagasabb minőségre törekszem...
Hogy marad időm minderre? Sokszor sajnós sehogy. Az idő hiánya visszatérő probléma. Korábban bosszantott az a válasz, aminek igazságát utóbb be kellett látnom: Ami fontos számunkra vagy igazán foglalkoztat, arra találunk magunknak időt. Ha kell, akkor éjszakába nyúlóan.
- *Megköszönve tartalmas válaszaidat kívánok további munkasikereket és kiváló egészséget!*